

Skolens praksisfagligetemperatur

Vision for praksisfaglighed i via PBL

1

- Hvad er baggrunden for, at jeres skole vil arbejde med praksisfaglighed via PBL?
- Hvorfor er der behov for fokus på praksisfaglighed via PBL?
- Hvem er målgruppen?
- Hvad rør sig ellers? (fx hvilke andre visioner, mål, strategier, fokusområder skal der tages i betragtning/koordineres med)

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Skolens praksis

2

- Planlægningsredskaber
- Teoretiske modeller
- Didaktiske metoder
- Afprøvning i praksis

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Skolens forudsætninger

3

- Skolens fysiske rum og indretning
- Skolens økonomiske råderum
- Hvilke pædagogiske medarbejdere er til rådighed?
- Hvilke materialer/ressourcer er tilgængelige
- Skemalægning, tid og årsplan

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Skolens kultur

4

- Artefakter: narrativer og fokus
- Skueværdier: skolens værdier og visioner
- Basale antagelser: fælles sprog, slogans og ansvar
- Ledelsens opbakning til praksisfaglighed via PBL

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

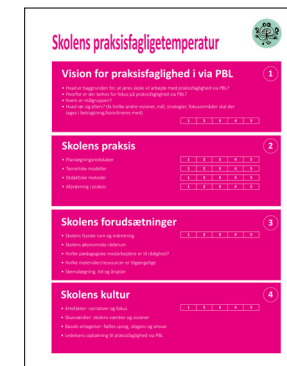
Praksisfagudvikling på skolen udvikling

Dette skema anvendes i forbindelse med skemaet "Skolens praksisfaglige PBL-temperatur".

Modellen og skemaets medfølgende kendetegn er et strategisk dialogredskab, som har fokus på skolens vision, didaktisk praksis, forudsætninger og kultur. Skemaet beskriver kapacitetsniveauer (1-5) med tilhørende kendetegn.

Den giver en systematisk og overskuelig måde at identificere og diskutere de forskellige elementer, der påvirker skolens evne og proces med til at implementere praksisfaglighed via PBL. Ved at have en konstruktiv dialog om de forskellige elementer i modellen, kan skolen udvikle en mere integreret og holistisk tilgang til praksisfaglighed via PBL, der passer til deres specifikke situation og behov.

Første skema anvendes i forbindelse med rubrik 1 "Vision for praksisfaglighed via PBL". På de følgende sider i dokumentet finder du skemaer, der anvendes i forbindelse med rubrikkerne 2-4. Dine svar noteres på "Skolens praksisfaglige-temperatur"

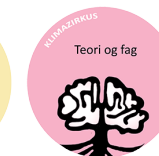
Kapacitetsniveauer og overordnede kendetegn	Niveau 1: <i>Begyndende bevidsthed om praksisfaglighed via PBL</i>	Niveau 2: <i>Skolen begynder at integrere praksisfaglighed via PBL i undervisningen</i>	Niveau 3: <i>Skolen arbejder systematisk med praksisfaglighed via PBL</i>	Niveau 4: <i>Skolen følger jævnligt op på praksisfaglighed via PBL, som er en naturlig del af undervisningen</i>	Niveau 5: <i>Praksisfaglighed via PBL er fuldt integreret i skolens kultur og undervisningspraksis</i>
Vision for praksisfaglighed via PBL	Praksisfaglighed via PBL forstås som en del af undervisningen, men det er begrænset, hvordan det integreres i praksis. Der er en erkendelse af, at det er vigtigt at inkludere praktiske elementer i undervisningen, men skolen har endnu ikke udviklet de nødvendige metoder og strategier.	Skolen begynder at fokusere på praksisfaglighed via PBL ved at integrere praktiske elementer i udvalgte fag. Lærerne eksperimenterer med at koble teori og praksis, men det er endnu ikke systematisk eller omfattende. Der er fokus på at udvikle elevens kropslige erfaringer og forståelse af teori gennem praktiske opgaver.	Praksisfaglighed via PBL er en fast del af skolens undervisningspraksis. Der er en systematisk tilgang til at integrere kropslige erfaringer, teori, og handling i undervisningen. Lærerne arbejder aktivt med at skabe forståelse for faglige begreber gennem praktiske øvelser og projekter. Eleverne får mulighed for at udvikle produkter og afprøve idéer i en praksisnær kontekst.	Praksisfaglighed via PBL er fuldt integreret i skolens undervisning, og der er en jævnlig opfølgning på, hvordan eleverne udvikler deres kompetencer inden for krop, teori, og handling. Lærerne tilrettelægger undervisningen, så eleverne konstant kobler teori med praksis, og der er en stærk sammenhæng mellem faglige mål og praktisk udførelse. Eleverne arbejder med projekter, der kræver anvendelse af både teoretisk viden og praktiske færdigheder.	Praksisfaglighed via PBL er en naturlig og fuldt integreret del af skolens kultur og undervisningspraksis. Alle lærere arbejder bevidst med at udvikle elevernes praksisfaglige kompetencer, hvor teori, krop og erfaring konstant kobles sammen i undervisningen. Eleverne er vant til at lære gennem praksis, og skolen har udviklet en stærk tradition for at arbejde med projekter, der kræver både teoretisk indsigt og praktisk udførelse.

Skolens praksis (2)

I forbindelse med rubrik 2 ”Skolens praksis” italesættes skolens praksis, herunder opstartes dialog omkring, hvilke af bogens planlægningsredskaber, teoretiske modeller og didaktiske metoder, der skal inddrages i skolens indsats.

Yderligere tages der beslutninger om rammerne for afprøvning af praksisfaglighed via PBL i praksis.

Dine svar noteres på modellen ”Skolens praksisfagligtemperatur”

Kapacitetsniveauer og overordnede kendetegn	Niveau 1: <i>Begyndende bevidsthed om praksisfaglighed via PBL</i>	Niveau 2: <i>Skolen begynder at integrere praksisfaglighed via PBL i undervisningen</i>	Niveau 3: <i>Skolen arbejder systematisk med praksisfaglighed via PBL</i>	Niveau 4: <i>Skolen følger jævnligt op på praksisfaglighed via PBL, som er en naturlig del af undervisningen</i>	Niveau 5: <i>Praksisfaglighed via PBL er fuldt integreret i skolens kultur og undervisningspraksis</i>
Skolens praksis	Der er minimal brug af praksisfaglige planlægningsredskaber og didaktiske metoder. Lærerne har begrænset kendskab til teoretiske modeller for praksisfaglighed via PBL og afprøver sjældent praksisfaglige elementer i undervisningen.	Skolen begynder at anvende enkelte planlægningsredskaber og teoretiske modeller i undervisningen. Lærerne eksperimenterer med didaktiske metoder, men der er endnu ikke en systematisk tilgang til afprøvning i praksis.	Skolen har indarbejdet planlægningsredskaber og teoretiske modeller i undervisningen, og disse bruges regelmæssigt til at styrke praksisfagligheden. Der anvendes en bred vifte af didaktiske metoder, og afprøvning i praksis er en fast del af undervisningen.	Skolen følger konsekvent op på anvendelsen af praksisfaglige planlægningsredskaber og teoretiske modeller. Didaktiske metoder er fuldt integreret i undervisningen, og afprøvning i praksis er en central del af elevens læring.	Skolen har fuldt ud integreret praksisfaglighed via PBL i sin pædagogiske tilgang. Planlægningsredskaber, teoretiske modeller, didaktiske metoder og afprøvning i praksis er alle sammenvævet og danner en helhedsorienteret læringsoplevelse for eleverne.
Planlægningsredskaber	Begrænset brug af planlægningsredskaber med fokus på praksisfaglighed.	Indledende brug af planlægningsredskaber til at inkludere praksisfaglighed via PBL i udvalgte fag.	Systematisk brug af planlægningsredskaber i undervisningen.	Konsekvent brug af planlægningsredskaber i alle fag.	Planlægningsredskaber er fuldt integreret i skolens undervisningspraksis.
Teoretiske modeller	Kendskab til teoretiske modeller er begrænset, og de anvendes sjældent.	Skolen begynder at bruge teoretiske modeller som en del af undervisningsplanlægningen.	Teoretiske modeller anvendes systematisk i undervisningen.	Teoretiske modeller er integreret i undervisningsplanlægningen og bruges til at understøtte praksisfaglighed.	Teoretiske modeller er en naturlig del af undervisningen og understøtter alle aspekter af praksisfaglighed.
Didaktiske metoder	Der anvendes få praksisfaglige didaktiske metoder i undervisningen.	Skolen begynder at eksperimentere med praksisfaglige didaktiske metoder.	Didaktiske metoder med fokus på praksisfaglighed via PBL anvendes regelmæssigt.	Didaktiske metoder er fuldt integreret i undervisningen og støtter elevernes praksisfaglige udvikling.	Didaktiske metoder med fokus på praksisfaglighed via PBL er en kernekomponent i skolens undervisningsstrategi.

Skolens forudsætninger (3)

Derefter bliver rubrik 3 "Skolens forudsætninger" undersøgt og diskuteret. Her adresseres emner som de fysiske rammer, det økonomiske råderum, skemalægning og tilgængelige ressourcer, som vil påvirke skolens evne til at implementere praksisfaglighed via PBL.

Dine svar noteres på modellen "Skolens praksisfagligetemperatur"

Kapacitetsniveauer og overordnede kendetegn	Niveau 1: <i>Begyndende bevidsthed om praksisfaglighed via PBL</i>	Niveau 2: <i>Skolen begynder at integrere praksisfaglighed via PBL i undervisningen</i>	Niveau 3: <i>Skolen arbejder systematisk med praksisfaglighed via PBL</i>	Niveau 4: <i>Skolen følger jævnligt op på praksisfaglighed via PBL, som er en naturlig del af undervisningen</i>	Niveau 5: <i>Praksisfaglighed via PBL er fuldt integreret i skolens kultur og undervisningspraksis</i>
Skolens forudsætninger	Skolen har begrænsede fysiske og økonomiske ressourcer dedikeret til praksisfaglighed. Der er få pædagogiske medarbejdere, materialer og minimal tid afsat til praksisfaglige aktiviteter.	Skolen begynder at allokere ressourcer til praksisfaglighed, herunder tilpasning af fysiske rum, økonomiske midler og tilgængelige materialer. Nogle pædagogiske medarbejdere er involveret, og skemalægningen justeres for at inkludere mere tid til praksisfaglighed	Skolen har udviklet en systematisk tilgang til at allokere ressourcer, herunder fysiske rum, økonomi, og materialer, som understøtter praksisfaglighed. Flere pædagogiske medarbejdere er involveret, og skemalægningen inkluderer regelmæssig tid til praksisfaglighed.	Skolen følger konsekvent op på allokeringen af ressourcer og har optimeret de fysiske rum og økonomiske midler til at understøtte praksisfaglighed. Pædagogiske medarbejdere arbejder tæt sammen om at integrere praksisfaglighed, og skemalægningen er fuldt tilpasset for at sikre, at der er tilstrækkelig tid afsat til praksisfaglige aktiviteter.	Skolen har fuldt ud integreret praksisfaglighed via PBL i sin fysiske indretning, økonomiske råderum, tilgængelige materialer og skemalægning. Alle pædagogiske medarbejdere arbejder aktivt med praksisfaglighed, og der er en klar strategi for vedvarende støtte og udvikling af praksisfaglighed.

Skolens kultur (4)

I rubrik 4 undersøges "Skolens kultur" herunder artefakter, skueværdier, basale antagelser samt ledelsens og medarbejdernes opbakning til PBL. Dette kan give indsigt i, hvordan skolen kan støtte op om PBL, og hvordan man kan opbygge en kultur, der fremmer læring og udvikling gennem praksisfaglighed via PBL.

Kapacitetsniveauer og overordnede kendetegn	Niveau 1: <i>Begyndende bevidsthed om praksisfaglighed via PBL</i>	Niveau 2: <i>Skolen begynder at integrere praksisfaglighed via PBL i undervisningen</i>	Niveau 3: <i>Skolen arbejder systematisk med praksisfaglighed via PBL</i>	Niveau 4: <i>Skolen følger jævnligt op på praksisfaglighed via PBL, som er en naturlig del af undervisningen</i>	Niveau 5: <i>Praksisfaglighed via PBL er fuldt integreret i skolens kultur og undervisningspraksis</i>
Skolens kultur	Der er en begyndende opmærksomhed på vigtigheden af praksisfaglighed, men skolens narrativer, værdier, og visioner afspejler det kun i begrænset omfang. Ledelsens opbakning til praksisfaglighed via PBL er minimal.	Skolen begynder at integrere praksisfaglighed via PBL i sine narrativer og fokuserer mere på værdier, der fremmer praktisk læring. Der er en begyndende opbakning fra ledelsen til praksisfaglighed via PBL, men det er endnu ikke konsekvent.	Skolens narrativer, værdier og visioner afspejler systematisk praksisfaglighed. Der er en klar forståelse af skolens basale antagelser om læring gennem praksis, og ledelsen støtter aktivt op om praksisfaglighed via PBL.	Praksisfaglighed via PBL er en del af skolens faste narrativer og skueværdier. Ledelsen viser konsekvent opbakning til praksisfaglighed via PBL, og skolens basale antagelser understøtter denne tilgang.	Praksisfaglighed via PBL er dybt forankret i skolens kultur, fra narrativer og værdier til basale antagelser. Ledelsen er fuldt engageret i at fremme praksisfaglighed via PBL, og skolen har udviklet en stærk kultur, hvor praksisfaglighed via PBL er en central del af læringsstrategien.

PBL-kultur

Grundlæggende er det vigtigt at forstå, at PBL ikke kræver nye bygninger eller flotte makerspaces. Skoler, der trives med PBL har ledere og medarbejdere, som fokuserer på at udvikle en stærk kultur og er villige til at gøre tingene anderledes. Skoler, der har succes med at ændre en læringskultur, forstår og omfavner processen og er bevidste om, at PBL (og andre enkeltstående undervisningsmetoder) ikke er et quick-fix til trivsel og opnåelse af høje karakterer ved afgangsprøverne.

En meningsfuld kulturændring kræver altid en betydelig investering i tid, ressourcer og engagement. Denne artikel præsenterer ikke PBL som en hurtig løsning på skolens udfordringer. Implementeringsprocessen kan ikke designes perfekt fra et skrivebord alene. I stedet skal man være forberedt på at møde og håndtere uforudsete udfordringer. Det handler om at balancere anvendelsen af erfaringer fra tidligere praksis med teoretisk indsigt i forandringsledelse. Derudover er det afgørende, at skolens aktører har en klar forståelse af strategiens mål og deltager i en aktiv dialog, hvor refleksion og viljen til at handle på fælles erfaringer spiller en central rolle.

Læringskultur - hvad er det?

I de senere år har læringskultur været et meget omdiskuteret begreb. Blandt andet har ledelseseksperten Peter Drucker ledt vores tanker hen på, hvilken kraft kultur har i hverdagen med sit citat: Kultur spiser strategi til morgenmad. Ordet kultur kommer af latin cultura og kan betyde dyrkning, pasning, pleje, forædling og bearbejdning. Som et overordnet begreb er kultur blevet beskrevet som "et socialt system af fælles symboler, betydninger, perspektiver og sociale handlinger, der gensidigt forhandles af mennesker i deres forhold til andre". (Henriksen, K., Larsen, C. H., & Storm, L. K., 2022).

Kultur kan tage mange former, som for eksempel klassens kultur, skolens kultur og den generelle danske skolekultur. Her fokuserer vi på kultur som noget, der skabes af organisationen, altså klassen eller skolen, og som består af de fælles værdier og normer, som medlemmerne af læringsmiljøet deler, kommunikerer og tilpasser i det daglige sociale liv.

Edgar Schein har beskrevet, hvordan en organisationskultur opstår og hvilken rolle, den spiller i en virksomhed. Sagt på en anden måde er kultur de forestillinger, koder og værdier, som en gruppe mennesker deler bevidst eller ubevidst. Disse forestillinger, koder og værdier bliver udtrykt gennem sociale handlinger. På den måde fungerer kulturen, som en rettesnor for medlemmerne og viser, hvordan man handler og opfører sig i organisationens fællesskab. Ifølge Edgar Schein findes der tre niveauer af kultur i en organisation (Schein, 2010).

På det øverste niveau finder vi artefakterne, som er de synlige og hørbare elementer i kulturen. Det kan være ting som plakater på lærerværelset, tøj med skolens logo, ritualer og de historier, der ofte fortælles i miljøet.

Det næste niveau er skueværdierne, som også er synlige. Det er de værdier, som bliver præsenteret udadtil, for eksempel i slogans, strategidokumenter eller ved officielle udtalelser.

Kulturens dybeste niveau består af de basale antagelser; det er de grundlæggende opfattelser og værdier, som medlemmerne af kulturen ofte ikke er bevidste om, men som styrer deres adfærd (Henriksen, K., Larsen, C. H., & Storm, L. K., 2022).

Implementering af PBL minder i sin kerne om implementering af andre undervisningsmetoder. Fokusområderne er praksis, kultur og organisation, som

I enhver forandringsproces kan der opstå udfordringer på flere niveauer samtidig. Når en udfordring opstår, er det vigtigt først at afklare, om den relaterer sig til eller praksis, kultur eller organisation

- Undervisningen lever ikke op til de faglige mål- Det er en praksisudfordring.
- Problemer med at lære af erfaringerne? Det er en kulturel udfordring.
- Ikke nok tid til planlægning? Det er en organisatorisk udfordring.

Til at adressere denne udfordring, har vi udviklet strategi og dialogredskabet "Skolens PBL-temperatur".

Skolens PBL-temperatur

Modellen "Skolens PBL-temperatur" er et strategisk dialogværktøj, der hjælper skolen med at fokusere på skolen som PBL-organisation via begreberne vision, didaktisk praksis, forudsætninger og kultur.

Formålet med modellen er at identificere de faktorer, der påvirker skolens evne til at implementere PBL på en systematisk og forståelig måde. Ved at bruge denne model kan skolen få en mere helhedsorienteret tilgang til PBL, som er tilpasset deres specifikke behov. Dette opnås gennem en konstruktiv dialog om modellens forskellige elementer på ledelses-, underviser- og elevniveau. På den måde bliver modellen et dialogredskab, som kan give skolen en bedre forståelse af deres egne styrker og svagheder i forhold til implementeringsprocessen af PBL. Dette kan hjælpe dem med at udvikle deres praksis og forbedre deres evne til at implementere PBL på en mere integreret og effektiv måde. Her beskrives modellen fra toppen af, men i praksis skal

den ikke nødvendigvis følges slavisk fra top til bund.

Vision for PBL

At have en vision er vigtigt, når man starter et projekt, fordi det giver et klart mål og retning. En vision skaber en fælles forståelse af projektets formål og betydning både internt i organisationen og eksternt. Dette hjælper med at fastholde fokus på målet, især når der opstår udfordringer eller når der skal træffes svære beslutninger.

Skolens praksis

Dernæst italesættes skolens praksis, herunder opstartes dialog omkring hvilke planlægningsredskaber (se www.klimazirkus.dk/didaktik), teoretiske modeller og didaktiske metoder der skal inddrages i PBL indsatsen. Derudover tages der beslutninger om rammerne for afprøvning af PBL i praksis.

Skolens forudsætninger

Derefter undersøges og diskuteres skolens forudsætninger. Her ser man på emner som de fysiske rammer, økonomiske ressourcer, skemalægning og tilgængelige ressourcer, der kan påvirke skolens evne til at implementere PBL.

Skolens kultur

Endelig undersøges skolens kultur herunder artefakter, skueværdier, basale antagelser samt ledelsens og medarbejdernes opbakning til PBL. Dette kan give indsigt i, hvordan skolen kan støtte op om PBL, og hvordan man kan opbygge en kultur, der fremmer læring og udvikling gennem PBL.

